

Tefsir-Tarih İlişkisi Bağlamında Ömer Nasuhi Bilmen'in Tefsirinde Bedir Gazvesi'ne Yaklaşımı

Ayşe Sena Koç

 <https://orcid.org/0000-0002-5617-0653> | a.senakoc96@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Cafer Acar

 <https://orcid.org/0000-0003-1818-5958> | caferacar@aybu.edu.tr

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Öz

Siyer, Hz. Peygamber'in hayatını ihtiva ettiğinden dolayı pek çok ilim dalı için kaynak olarak kabul edilmektedir. Bunlardan biri de tefsirdir. Geçmişten günümüze tefsir kaynakları siyere dair pek çok malzeme bulundurmaktadır. Ayetler arasındaki bağlantıyı, ayetlerin iniş sebeplerini, yaşanan olayların sonuçlarını anlayabilmek için siyer ilmine ihtiyaç vardır. Bu iki alan arasındaki ilişki, İslam'ın temel prensiplerini ve Hz. Peygamber'in yaşamının anlaşılmasını derinleştirmeye yardımcı olur. Dolayısıyla siyer ve tefsir birbiriyle bağlantılıdır diyebiliriz. Cumhuriyetin kuruluş dönemine şahitlik eden, Osmanlı geleneğinin son temsilcilerinden sayılan Ömer Nasuhi Bilmen de sekiz ciltten oluşan bir tefsir yazmıştır. Bu çalışma, tefsir-tarih ilişkisi bakımından Ömer Nasuhi Bilmen'in tefsirinde Bedir Gazvesi'ne yaklaşımını içermektedir. *İslam İlmihali* adlı eseri onun fıkhi yönüyle tanınmış olmasını sağlamıştır. Ancak müfessir yönü de vardır. Siyer konusundaki katkıları, doğrudan siyer üzerine yazdığı bir eser olmasa da tefsir ve hadis çalışmalarında Hz. Peygamber'in hayatı ve siyerine dair sağladığı bilgi ve yorumlarla ortaya çıkar. Yapmış olduğu çalışmalar, ortaya koyduğu eserlerle günümüzde yapılan araştırmalar için önemli bir kaynak olarak kabul edilmektedir. Bu sebeple tefsirinin tanınması, kullandığı siyer rivayetlerinin tespit edilmesi önemlidir. Eserinde Bedir Gazvesi'yle ilgili yer verdiği rivayetler oldukça fazladır. Bu gazvenin Hz. Peygamber'in Mekke müşrikleri ile yaptığı ilk büyük savaş olması sebebiyle İslam tarihi açısından önemli bir yeri vardır. Bilmen'in Bedir Gazvesi ile ilgili tercih ettiği rivayetleri ve kullandığı yöntemi tespit etmek amaçlanmaktadır. Literatür taraması yaptığımızda Bilmen'in tefsirini siyer yönünden inceleyen bir çalışmaya ulaşamadığımızdan bu araştırmaya ihtiyaç duyulmuştur. Rivayetlerin çoğunlukla İbn Hişâm'ın *es-Sîretü'n-Nebeviyye* adlı eserinden alındığı tespit edilmiştir. Bazı rivayetlerin aktarımında önemli noktalar bulunmuştur. Örneğin, kaynaklarda adı geçmeyen bir sahabeye rivayette yer vermiştir. Dipnot kullanmadığı için hatanın sebebine ulaşamamıştır. Kaynaklardan edindiğimiz bilgilerle eksiklikler giderilmeye çalışılmıştır. Bilmen, tefsirini klasik metotla yazmıştır. Siyere olan yaklaşımında da bu görülmektedir. Rivayetleri genellikle klasik kaynaklardan olduğu gibi aktarmıştır. Herhangi bir tenkide tâbi tutmamıştır. Tefsirinde önce ayetin açıklamasını yapmış sonra da ilgili rivayete yer vermiştir. Rivayetleri ayetlerin nüzul sebebi olarak şahit göstermiştir. Bedir Gazvesi'yle ilgili yirmi iki ayetin yedisinde görüşlerine yer vermiştir. Müslümanların az kişiyle kendilerinden çok olan bir orduyu yenmelerini mucize olarak

yorumlamıştır. Bilmen, Bedir Gazvesi ile ilgili genel olarak İslam tarihindeki temel eserlerle ve İslam düşünce geleneği ile uyumlu bir perspektife sahip olduğu ancak bazı rivayetlerde anakronik bir yaklaşım sergilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Siyer, Tefsir, Ömer Nasuhi Bilmen, Kur’ân-ı Kerim’in Meâli Âlisi ve Tefsiri, Bedir Gazvesi, Rivayet.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu’nda sunulan “Tefsir-Tarih İlişkisi Bağlamında Ömer Nasuhi Bilmen’in Tefsirinde Bedir Gazvesi’ne Yaklaşımı” adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	29.07.2024
Kabul Tarihi	18.08.2024
Yayın Tarihi	31.08.2024
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Tarih
Araştırma Alanı	İslam Tarihi
Sempozyum	:
Adı	4. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/568
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	7. Oturum - 27 Ağustos 2024 Tuesday 21:00 - 22:10
Telif Hakkı	© 2024 Ayşe Sena Koç - Cafer Acar. Yazarlar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Koç, Ayşe Sena - Acar, Cafer. “Tefsir-Tarih ilişkisi Bağlamında Ömer Nasuhi Bilmen’in Tefsirinde Bedir Gazvesi’ne Yaklaşımı”. 4. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 95-98. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Ömer Nasuhi Bilmen's Approach to the Battle of Badr in his Interpretation in the Context of Tafsir-History Connection

Ayşe Sena Koç

 <https://orcid.org/0000-0002-5617-0653> | a.senakoc96@gmail.com
Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Cafer Acar

 <https://orcid.org/0000-0003-1818-5958> | caferacar@aybu.edu.tr
Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Abstract

Sira contains the life of the Prophet, it is accepted as a source for many branches of science. One of these is tafsir. Tafsir sources from the past to the present contain many materials related to the sira. The sira is needed to understand the connection between the verses, the reasons for the revelation of the verses, and the results of the events that took place. The relationship between these two fields helps to deepen the understanding of the basic principles of Islam and the life of the Prophet. Therefore, we can say that sira and tafsir are interconnected. Ömer Nasuhi Bilmen, who witnessed the foundation of the Republic and is considered one of the last representatives of the Ottoman tradition, also wrote a tafsir consisting of eight volumes. This study includes Ömer Nasuhi Bilmen's approach to the Battle of Badr in his tafsir in terms of the tafsir-history relationship. His work called Islamic Catechism made him known for his jurisprudential aspect. However, he also has a commentary aspect. His contributions to the sira, although not a work he wrote directly on the sira, emerge with the information and interpretations he provides about the life and sira of the Prophet in his tafsir and hadith studies. The works he has done and the works he has put forward are considered important sources for research conducted today. For this reason, it is important to recognize his tafsir and to determine the sira narrations he uses. There are quite a few narrations he includes about the Battle of Badr in his work. This battle has an important place in Islamic history because it was the first major war the Prophet fought with the Meccan polytheists. The aim is to determine the narrations Bilmen preferred about the Battle of Badr and the method he used. When we conducted a literature review, we could not find a study examining Bilmen's tafsir in terms of the sira, so this research was needed. It was determined that the narrations were mostly taken from Ibn Hishām's work called *al-Sīra al-nabawiyya*. Important points were found in the transmission of some narrations. For example, he included a companion whose name is not mentioned in the sources in the narration. Since he did not use footnotes, the reason for the error could not be reached. The deficiencies were tried to be corrected with the information we obtained from the sources. Bilmen wrote his commentary with the classical method. This is also seen in his approach to the sira. He generally conveyed the narrations as they were from classical sources. He did not subject them to any criticism. In his commentary, he first explained the verse and then included the relevant narration. He presented the narrations as the reason for the revelation of the verses. He included his

views in seven of the twenty-two verses regarding the Battle of Badr. He interpreted the fact that Muslims defeated an army larger than them with a small number of men as a miracle. It has been concluded that Bilmen has a perspective on the Battle of Badr that is generally compatible with the basic works in Islamic history and the tradition of Islamic thought, but he exhibits an anachronistic approach in some narrations.

Keywords

Sira, Tafsir, Ömer Nasuhi Bilmen, Highest Translation and Tafsir of the Holy Qur’ân, Battle of Badr, Narration.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Ömer Nasuhi Bilmen’s Approach to the Battle of Badr in his Interpretation in the Context of Tafsir-History Connection” presented at the Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2024-07-29
Accepted	2024-08-18
Published	2024-08-31
Category	Art & Humanities, History
Research Area	Religious Studies, Islamic History
Conference	:
Title	4th Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/568
Location & Date	Online - August 26-31, 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 7 - August 27, 2024, Tuesday 21:00 - 22:10
Copyright	© 2024 Ayşe Sena Koç - Cafer Acar. The authors retain the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Koç, Ayşe Sena - Acar, Cafer. “Ömer Nasuhi Bilmen’s Approach to the Battle of Badr in his Interpretation in the Context of Tafsir-History Connection”. <i>The 4th Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 95-98. Ankara: Oku Okut Press, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54